

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/136/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1719201367
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1719201367.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Jany Richterovej a JUDr. Milana Chalupku, v spore žalobcov: 1/ L. M., P. L., G. XX.XX.XXXX, K. A. XXA, A. W., X/ M. L., P. L., G. XX.XX.XXXX, K. K. XXX, zast. Mgr. Miroslavom Golianom, advokátom v Bratislave, Budatínska 16, X/ V. L., P. L., G. XX.XX.XXXX, K. R. XX, O., X/ K. L., G. XX.XX.XXXX, K. Z. Č., C., V. L., Ř. XXXX, zast. Mgr. Miroslavom Golianom, advokátom v Bratislave, Budatínska 16, proti žalovaným: X/ O. W., P. V.-C., G. XX.XX.XXXX, K. K. XXX, O., J. B. N. C., Q. Z. O., M. P. Š. X, X/ T. M. W., G. XX.XX.XXXX, K. O. XXX/X, L., X/L. W., G. XX.XX.XXXX, K. K. XXX/XXX, O., X/Martin W., G. XX.XX.XXXX, K. O. XXX/X, L., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, na odvolanie pôvodných žalobcov 1/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 15. júna 2021 č.k. 6C/38/2019-206 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdzuje. Žalovaným 1/ až 4/ priznáva voči žalobcom 2/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1/Súd prvej inštancie rozsudkom (potom, čo konanie v časti o určenie, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXX ako parc. registra „C“, parc. č. XXXX/X o výmere 800 m2, zastavaná plocha a nádvorie, nachádzajúca sa v okrese Pezinok, obec Limbach, katastrálne územie L., patrí do dedičstva po neb. Jozefovi Lettrichovi, zomrelom dňa 25.4.1974, v podiele 1 a do dedičstva po neb. M. L., J. V. XX.X.XXXX, v podiele 1, zastavil) zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa títo domáhali určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX ako parc. registra „C“, parc. č. XXXX/XX o výmere 497 m2, druh pozemku - orná pôda a parc. č. XXXX/XX o výmere 36 m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúce sa v okrese Pezinok, obec Limbach, katastrálne územie L., patria do dedičstva po neb. B. L., G. V. XX.X.XXXX, J. V. XX.XX.XXXX, v podiele 1 a do dedičstva po neb. M. L., P. I., G. V. X.X.XXXX, J. V.Q. XX.X.XXXX, v podiele 1, súčasne priznal pôvodne žalovanému 1/ a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni 1/ a žalobcovi 3/ v rozsahu 100%.

2/Žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že Výmerom o vlastníctve pôdy zo dňa 14.05.1948 sa B. L. Q. M. P. I. stali vlastníckymi nehnuteľností zapísaných vo vložke č. XXX parcela č. XXXX/X, druh pozemku lúka o výmere 2115 m2, parcela č. XXXX/X, druh pozemku lúka o výmere 2902 m2 a parcela č. 1392 druh pozemku roľa o výmere 673 m2. Po smrti prídelcov sa právnymi nástupcami na pridelený majetok stali ich synovia B. Q. V. L., ktorých právnymi nástupcami sú žalobcovia. Sporné pozemky, ktoré dlhodobo užívajú žalovaní, vznikli z pôvodnej parcely č. XXXX/X. Žalovaní pravdepodobne pozemok registra „C“ parc. č. XXXX/X o výmere 800 m2 nadobudli kúpnu zmluvou. Žalobcom nie je známy žiaden právny úkon, ktorým by prídelcovia previedli sporné nehnuteľnosti na štát alebo iné organizácie alebo sa ho vzdali v prospech kohokoľvek, kto by mohol s nehnuteľnosťami voľne nakladať. Z toho dôvodu žalobcovia považujú kúpne zmluvy, ktorými žalovaní nadobudli vlastníctvo k pozemku registra „C“ parc. č. XXXX/X o výmere 800 m2 za nulitný akt, pretože Okresný národný výbor Bratislava-vidiek nikdy

nebol vlastníkom sporných nehnuteľností. Pozemky registra „C“ parc. č. XXXX/XX o výmere 497 m² a parc. č. XXXX/XX o výmere 36 m² mali žalovaní vydržať na základe Notárskej zápisnice č. 553*94 u notára JUDr. Miroslava Kováča. Žalobcovia mali za to, že žalovaní nemohli sporné nehnuteľnosti vydržať podľa platných predpisov požadovaných Občianskym zákonníkom pre nedostatok dobromyseľnosti žalovaných.

3/Podaním doručeným prvoinštančným súdu dňa 31.07.2020 vzali pôvodní žalobcovia 2/ a 4/ (L. M. Q. V. L.) žalobu späť v celom rozsahu. Keďže v danom prípade sa na strane žalobcov jedná o nerozlučné spoločenstvo, na späťvzatie žaloby je v zmysle § 77 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potrebný súhlas všetkých žalobcov, ktorý však pôvodní žalobcovia 1/ a 3/ (B. Č. Q. M. L.) neudelili, nedošlo k účinnému späťvzatiu žaloby, preto súd konanie nezastavil.

4/Súd prvej inštancie naopak konanie v časti týkajúcej sa určenia, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXX ako parc. registra „C“, parc. č. XXXX/X o výmere 800 m², zastavaná plocha a nádvorie, nachádzajúca sa v okrese Pezinok, obec Limbach, katastrálne územie L., patrí do dedičstva po neb. B. L., J. V. XX.X.XXXX, v podiele 1 a do dedičstva po neb. M. L., J. V. XX.X.XXXX, v podiele 1, zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, pričom súhlas žalovaných nebol potrebný, keďže k späťvzatiu došlo pred začatím pojednávania. Súhlas s čiastočným späťvzatím prejavili všetci žalobcovia (ako nerozluční spoločníci), a to žalobkyňa 2/ a žalobca 4/ v podaní doručenom súdu dňa 31.07.2020 a žalobkyňa 1/ a žalobca 3/ v podaní doručenom súdu dňa 06.10.2020.

5/Pôvodne žalovaní 1/ a 2/ (M. W. Q. O. W.) navrhli, aby súd žalobu zamietol. Namietali, že v konaní nie sú splnené podmienky na vyhovieť žalobe a to pre nedostatok vecnej legitímácie, pričom poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo 94/2018, z ktorého vyplýva, že v posudzovanej veci by sa mali konania zúčastniť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, čo v tomto konaní splnené nie je, nakoľko z dedičského rozhodnutia po prídelcovi B. L., J. XXXX, vyplýva, že okrem V. Q. B. L. mal dcéru K. G., pričom v konaní nie je preukázané, že by žalobcovia boli jej právni nástupcovia. Ďalej z obsahu dedičských rozhodnutí vyplýva, že dcérou M. L. K. Q. Š. O., u ktorej tiež platí, že nie je preukázané, že žalobcovia by boli jej právni nástupcovia. Čo sa týka K. L., právny zástupca pôvodných žalobcov 1/ a 3/ opakovane uvádzal, že súd má „prizvať do konania“ túto osobu, ktorú však riadne neoznačil, neidentifikoval, preto tento návrh považovali za neurčitý a ponechali na úvahu súdu, ako sa s týmto vysporiada. Čo sa týka naliehavého právneho záujmu poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ÚS 460/2017 zo dňa 20.9.2017, z ktorého vyplýva, že žalobcovia sa žalobou na súde môžu domáhať určenia, že vec patrí do dedičstva až potom, čo si uplatnili nárok podľa reštitučných zákonov, alebo by preukázali, že podľa reštitučných zákonov im nárok nevznikol. Nie je možné poskytnúť ochranu žalobcom a to v zmysle uplatnenej zásady právo patrí bdelym.

6/Právny zástupca pôvodných žalobcov 1/ a 3/ k tomu uviedol, že z konštantnej judikatúry vyplýva, že v danej veci je daný naliehavý právny záujem, od čoho je tiež odvodená vecnoprávna legitímácia žalobcov, ktorí sú dedičia po B. Q. V. L.. Navrhol prizvať do konania K. L., s ktorým už komunikoval, ktorý mu udelí plnú moc a súhlasí so vstupom do konania. V dedičskom rozhodnutí je uvedené rodné číslo aj adresa pobytu K. L., pričom táto sa zmenila a on ako potencionálny právny zástupca to vybaví a zabezpečí jeho účasť na ďalšom pojednávaní. Súdu oznámil, že K. G. emigrovala do Rakúska, zomrela, pričom nezanechala žiadnych potomkov, preto nepovažoval za potrebné zahrnúť ju do žaloby. Čo sa týka rozhodnutia NS SR o nútenom procesnom spoločenstve s týmto sa stotožňuje a je jasné, že všetci potenciálni dedičia musia byť prizvaní do konania. Pri štúdiu spisového materiálu mu ušla osoba Š. O., zistí podrobnosti o tejto osobe. Poukázal na skutočnosť, že sa jedná o odstrániteľnú vadu konania. Čo sa týka návrhov na doplnenie dokazovania, chcel by prizvať do konania K. L. Q. Š. O.Ú..

7/Súd prvej inštancie sa pred rozhodnutím o procesnom nároku žalobcov v prvom rade zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu na nimi požadovanom určení a dospel k záveru, že na ňom je daný naliehavý právny záujem, pretože v prípade pozitívneho rozhodnutia o ich žalobe by došlo k zmene právneho postavenia žalobcov v tom, že by sa mohli na súde domáhať prejednávania novoobjaveného dedičstva po poručiteľoch. V prejednanom prípade ide o žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je v zmysle ustanovenia § 137 písm. c/ CSP. Žalobcovia sa domáhajú určenia či sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľoch. Jedná sa o pozitívnu určovaciu žalobu, kedy žalobcovia tvrdia existenciu práva, pričom je potrebné preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení sporného práva. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Nakoľko sporná nehnuteľnosť nebola v dedičskom konaní po poručiteľoch prejednaná, v súčasnosti sú ako vlastníci spornej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností zapísaní žalovaní, súd dospel k záveru, že na žalobcami požadovanom určení je naliehavý právny záujem.

8/Následne po ustálení existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, sa súd prvej inštancie zaoberal posúdením otázky nutnosti procesného spoločenstva v zmysle ust. § 77 CSP na strane žalobcov v kumulácii s otázkou aktívnej vecnej legitímácie. Pritom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/94/2018 zo dňa 16. mája 2019, v ktorom sa dovolací súd zaoberal otázkou, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, teda posúdenia v zmysle novej procesnej úpravy - Civilného sporového poriadku, či stranami sporu v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi (nevzvolaného dedičským konaním) musia byť všetci dedičia poručiťela, a teda či sa v danom prípade jedná o nerozlučné, resp. podľa novej právnej úpravy v Civilnom sporovom poriadku (§ 78) o nútené procesné spoločenstvo. V tomto rozhodnutí dovolací súd uviedol: „Žalobcami nastolená právna otázka bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, a to tým spôsobom, že v spore o určení, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiťelovi, musia byť účastníkmi (stranami sporu) všetci dedičia poručiťela. Dovolací súd tu vychádzal z názoru, že až do vyporiadania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). To platí aj v prípade, ak poručiťel zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadne veci, o ktoré ide v civilnom sporovom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiťelovým dedičom) vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci. V danej veci preto nebolo podstatné, či spor bol/nebol vyvolaný samotným dedičským konaním, ale podstatné bolo, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci, treba všetkých dedičov považovať za vlastníkov tejto veci a teda títo musia mať v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). Ak sa totiž dedičia voči tretej osobe domáhajú určenia, že vec patrí do dedičstva, nedomáhajú sa svojho práva „z dedičstva“, ale „k dedičstvu“, t. j. riešenia otázky okruhu dedičstva. Taký rozsudok by potom nemal žiadny význam, ak by takéto určenie bolo vykonané len medzi jedným z dedičov a treťou osobou, pretože by sa určovali práva s dopadom aj na iné osoby bez toho, že by rozsudok voči týmto osobám bol účinný (§ 228 CSP). Obdobne je tomu tak v prípadoch, ak sa jeden z podielových spoluvlastníkov veci domáha určenia, že vec je v podielovom spoluvlastníctve viacerých podielových spoluvlastníkov (a teda sa nedomáha iba určenia výšky svojho spoluvlastníckeho podielu). Nakoľko predmetom konania o určení, že vec patrí do dedičstva, je celá vec (prip. spoluvlastnícky podiel na veci), a keďže až do rozhodnutia o dedičstve treba za vlastníkov veci (§ 460 Občianskeho zákonníka) považovať všetkých do úvahy pripadajúcich dedičov (a teda nemožno žalovať o určenie, že do dedičstva po poručiťelovi patrí iba dedičský podiel žalobcu k takejto veci, keďže ho v danom štádiu nemožno vymedziť), musia všetci dedičia v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva, vystupovať v postavení nútených procesných spoločníkov (§ 78 CSP). V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, v otázke vymedzenia okruhu strán sporu v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi, možno teda považovať za ustálený záver, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci sú všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov, pričom v danom určovacom spore, títo majú postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov (§ 78 ods. 1 CSP). Konania o takejto žalobe sa tak musia zúčastniť (ako žalobcovia alebo ako žalovaní) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie.“

9/Z Rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava-vidiek v Bratislave sp. zn. D 646/74 - 14 zo dňa 21.10.1974, právoplatného dňa 21.10.1974, súd prvej inštancie zistil, že celé dedičstvo po neb. B. L., G.. XX.XX.XXXX, J.. XX.XX.XXXX G. O. M. M. L. Á., P. I., G.. XX.XX.XXXX, pričom všetci ostatní ustupujúci spoludedičia sa zriekli výplaty zo svojich zákonných dedičských podielov. Z odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že dedičmi v I. zákonnej skupine sú M. L., K. G., B. L. Q. V. L..

10/ Z Uznesenia Okresného súdu Bratislava-vidiek sp. zn. D 6503/93, Dnot 897/93 zo dňa 10.12.1993, právoplatného dňa 19.01.1994, súd prvej inštancie zistil, že dedičstvo po por. M. L., J.. XX.XX.XXXX, bolo vyporiadane tak, že nehnuteľnosti nadobudnuté titulom Výmeru o vlastníctve pôdy vydaného Poverením pôdohospodárstva a poz. reformy v Bratislave č. XXXX/XX-X v k.ú. L. nadobúdajú do vlastníctva V. L., G.. XX.XX.XXXX Z. 1. Q. B. L., G.. XX.XX.XXXX v 1. Z odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že poručiťelka zomrela bez zanechania závetu. Nastúpilo dedenie zo zákona pre dedičov L skupiny - deti poručiťelky V. L., B. L. Q. Š. Á. O..

11/Z Uznesenia Okresného súdu Bratislava-vidiek sp. zn. 1D 143/95, Dnot 28/95, právoplatného dňa 10.02.1995, súd prvej inštancie zistil, že dedičmi po neb. V. L., J.. XX.XX.XXXX, sú pozost. manželka B. L., P. A. (pôvodná žalobkyňa 1/) a deti poručiťela V. L. (pôvodný žalobca 4/), M. L. (pôvodný žalobca 3/), K. L. Q. L. L. (pôvodná žalobkyňa 2/).

12/Z Osvedčenia o dedičstve sp.zn. 8D 114/02 - 38, Dnot 88/02 zo dňa 16.07.2002, právoplatného dňa 16.7.2002, súd prvej inštancie zistil, že dedičmi po neb. B. L., G. XX.XX.XXXX, J.. XX.XX.XXXX, A. V.Q. L. (O. Ž. X/), M. L. (O. Ž. X/), K. L. Q. L. L. (pôvodná žalobkyňa 2/).

13/Súd prvej inštancie uzavrel, že nositeľom subjektívneho práva v prejednávanej veci sú dedičia poručiteľov v zmysle Občianskeho zákonníka, nakoľko sa domáhajú určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľoch. Nositeľom subjektívnej povinnosti sú v tomto prípade žalovaní, ktorí sú v súčasnosti zapísaní na liste vlastníctva v katastre nehnuteľností ako vlastníci. Strany sporu sa zhodli na právnom názore, že v prejednávanej veci by sa mali konania zúčastniť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia prídelcov (poručiteľov). Súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že v konaní nebolo preukázané, že konania sú účastní všetci dedičia poručiteľov. Z dedičského rozhodnutia po prídelcovi B. L., J.. XXXX, totiž vyplýva, že okrem V. L. Q. B. L. mal dcéru K. G., pričom v konaní nie je preukázané, že by žalobcovia boli jej právni nástupcovia. Právny zástupca žalobcov k tejto osobe uviedol, že emigrovala do Rakúska a zomrela bez zanechania potomkov. Toto tvrdenie však v konaní nebolo preukázané. V konaní teda bolo jednoznačne preukázané, že dedičkou poručiteľa B. L. je K. G., avšak preukázané nebolo ani samotné úmrtie tejto osoby, ani skutočnosť, že by zomrela bez právnych nástupcov. Vzhľadom k uvedenému dospel súd k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov, nakoľko aktívna vecná legitímácia v prejednávanej veci patrí všetkým dedičom po poručiteľoch - s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/94/2018 zo dňa 16.05.2019 a ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú dedičia oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne, pričom v žalobe o určenie, že právo patrí do dedičstva po poručiteľoch sú účastníkmi všetci dedičia. Keďže v konaní nebolo preukázané, že účastníkmi konania sú všetci dedičia poručiteľov, súd žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie zamietol.

14/Pre úplnosť súd poukázal aj na ďalšie nedostatky vecnej legitímácie týkajúce sa K. L. Q. Š. O.. K. L. ako dedič po zomr. V. L. Q. J.. B. L. Q. Š. O. ako dcéra poručiťky M. L. by mali v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom byť stranami v spore. Na pojednávaní dňa 25.08.2020 (na ktorom nebolo otvorené pojednávanie vo veci samej) právny zástupca pôvodných žalobcov 1/ a 3/ navrhol pojednávanie odročiť, nakoľko navrhne pristúpenie ďalšieho subjektu do konania (K. L.). V podaní doručenom súdu dňa 06.10.2020 právny zástupca žalobcov 1/ a 3/ uviedol, že „je vecou súdu, aby K. L. tiež prizval do súdneho konania na stranu žalobcov ako žalobcu v 5 rade.“ Súd sa s týmto názorom žalobcov nestotožnil, nakoľko nie je vecou súdu, ale je výsostne vecou žalobcov ako pánov sporu, aby označili subjekty, ktoré majú byť účastní konania či už na strane žalobcov alebo žalovaných, a to prostredníctvom inštitútu upraveného v ustanovení § 79 CSP (Pristúpenie). Na pojednávaní dňa 15.06.2021 navrhol prizvať do konania K. L. Q. Š. O. bez toho, aby uviedol ďalšie údaje potrebné na identifikáciu týchto osôb. Súd sa však týmto návrhom žalobcov 1/ a 3/ ďalej nezaoberal, žalobcov 1/ a 3/ nevyzval na odstránenie väd podania doplnením označenia subjektov navrhnutých na pristúpenie do konania, nakoľko ani v prípade odstránenia nedostatku vecnej legitímácie týkajúcej sa K. L. Q. Š. O., nedostatok vecnej legitímácie týkajúci sa K. G. by naďalej pretrval, keďže žalobcovia nenavrhli ďalšie dokazovanie týkajúce sa K. G. a preto by súd žalobu v každom prípade zamietol.

15/Náhradu trov konania priznal súd prvej inštancie žalovaným v plnom rozsahu podľa § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobcovia zavinili zastavenie časti konania pre ich čiastočné späťvzatie, vo zvyšku boli žalovaní vo veci úspešní, keď súd žalobu zamietol. Súd priznal žalovaným náhradu trov konania len voči pôvodnej žalobkyňi 1/ a pôvodnému žalobcovi 3/, keď vzal do úvahy späťvzatie žaloby pôvodnými žalobcami 2/ a 4/ a ich vôľu v konaní nepokračovať.

16/Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie pôvodní žalobcovia 1/ a 3/, rozsudok napadli v žalobu zamietajúcej časti. Namietali, že súd sa nezaoberal meritom veci, ale len procesnou stránkou, navyše neprehľadne, keď zmiešal osoby prídelcov s osobami poručiteľov. Ohľadne osoby dedičky K. G. konštatovali, že bola dcérou prídelcov, v roku 1968 emigrovala, skončili sa akékoľvek kontakty, k obnoveniu kontaktov nedošlo ani po roku 1989. Ak súd považuje za nutné, aby táto osoba vystupovala ako strana sporu, navrhli tejto ustanoviť procesného opatrovníka. Ohľadom osoby Š. O. konštatovali, že nikdy nebola descendentom k poručiteľom, ani ascendentom k prídelcom, bola len ascendentom M. L., v rozhodnutí o dedičstve po tejto poručiťke nie je vo výroku uvedená ako dedič, nie je tak dôvod, aby bola núteným spoločníkom na strane žalobcov. Súdu ďalej vytykali, že mal umožniť žalobcom odstrániť vady žaloby spočívajúce v nedostatočnom označení osoby K. L., Š. O., Q. Q. K.N. G., súd na žiadosť s o poskytnutie primeranej lehoty nereagoval. Nakoniec ale K. G. ako dcéra prídelcov nemá miesto na strane žalobcov, keď žalobcovia sa domáhajú určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľoch žalobcov, teda B. Q. V. L., nie do dedičstva po prídelcoch, čo boli rodičia poručiteľov. Dedičmi po poručiteľoch B. Q. V. L. teda nebola K. G., Q. Š. O., O. A. K. L. konania zúčastniť chcel, súd

prvej inštancie mu v tom mal zabrániť. Odvolatelia preto navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17/Žalovaní v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov nesúhlasili s tým, že predmetom konania je určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľoch žalobcov, nie prídelcov ako právnych predchodcov poručiteľov. Nesprávne označenie okruhu strán sporu súd neodstraňuje ex offa, poučenie o hmotných právach neprichádza do úvahy, už vôbec nie v prípade strany zastúpenej advokátom. Ak predmetom konania bolo určenie, že vec patrí do dedičstva po prídelcoch, patrí do okruhu strán aj K. G., Š. O. Q. K. L.. V prípade, že by predmetom konania bolo určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľoch, opäť chýba jedna strana, a to K. L.. Počas takmer dva roky trvajúceho sporu neboli označené osoby navrhnuté ako strany pristupujúce do konania, nebol predložený súhlas K. L. so vstupom do konania na strane žalobcov. Súd prvej inštancie tak, vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania, rozhodol správne, keď žalobu zamietol, žalovaní preto navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

18/V priebehu odvolacieho konania, dňa 21. januára 2022 zomrela pôvodná žalobkyňa X/ (B. Č., P. A., G.. XX.XX.XXXX, K. K. X74). Odvolací súd uznesením z 12. septembra 2023 č.k. 5Co/136/2021-265 rozhodol o pokračovaní v konaní podľa § 63 ods. 2 CSP s dedičmi zomrelej strany - pôvodnej žalobkyne, ako s jej právnymi nástupcami. Keďže dedičia M. L., G.. XX.XX.XXXX, V. L., G.. XX.XX.XXXX Q. L. M., G.. XX.XX.XXXX, už v konaní ako žalobcovia vystupujú, odvolací súd rozhodol, že v konaní pokračuje (okrem doterajších žalobcov 2/, 3/ a 4/) i s ďalším právnym nástupcom neb. žalobkyne 1/, a to K. L., G.. XX.XX.XXXX s tým, že nové označenie strany žalobcov je - žalobkyňa X/ L. M., P. L., Ž. X/ M. L., Ž. X/ V. L., Q. Ž. X/ K. L..

19/Rovnako v priebehu odvolacieho konania, V.Q. XX. B. XXXX, J. O. Ž. X/ (M. W., G.. XX.XX.XXXX, K. K. XXX, O.). Odvolací súd uznesením z 15. januára 2024 č.k. 5Co/136/2021-293 rozhodol o pokračovaní v konaní podľa § 63 ods. 2 CSP s dedičmi zomrelej strany - pôvodného žalovaného 1/, ako s jeho právnymi nástupcami. Keďže dedička O. W. už v konaní ako žalovaná 2/ vystupuje, odvolací súd rozhodol, že v konaní pokračuje (okrem doterajšej žalovanej 2/, ktorej nové označenie je žalovaná 1/) i s ďalšími právnymi nástupcami neb. žalovaného 1/, a to T.. M. W. (Q. Ž.Ý. X/), L. W. (Q. Ž. X/) Q. M. W. (ako žalovaným 4/).

20/Odvolací súd prejednal odvolanie pôvodných žalobcov 1/ a 3/ v rozsahu a z dôvodov v ňom vymedzených (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) na odvolacom pojednávaní, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, hoci aj z iných ako súdom prvej inštancie konštatovaných dôvodov.

21/V súdnej veci predmetom konania (po čiastočnom späťvzatí žaloby) bolo určenie, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX ako parc. registra „C“, parc. č. XXXX/XX o výmere 497 m², druh pozemku - orná pôda, a parc. č. XXXX/XX o výmere 36 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, obe nachádzajúce sa v okrese Pezinok, obec Limbach, katastrálne územie L., patria do dedičstva po G.. B. L., G. V. XX.X.XXXX, J. V. XX.XX.XXXX, v podiele 1 a do dedičstva po neb. M. L., P. I., G. V. X.X.XXXX, J. V.Ň. XX.X.XXXX, v podiele 1, teda že nehnuteľnosti patria do dedičstva po „prídelcoch“, čo je jednoznačné zo žaloby, ktorá nebola v priebehu konania nijako menená, resp. z obsahu spisu.

22/V zmysle § 211 Civilného mimosporového poriadku (rovnako v minulosti podľa § 175x Občianskeho súdneho poriadku) platí, že ak sa po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa skončilo konanie o dedičstve, objaví ďalší poručiteľov majetok, súd na návrh (resp. v odôvodnených prípadoch aj bez návrhu) vykoná o tomto majetku dodatočné konanie o dedičstve. V dodatočnom konaní o dedičstve nejde o prehodnotenie skutkových alebo právnych záverov pôvodného konania o dedičstve, a teda nijakým spôsobom nejde o nápravu väd pôvodného konania o dedičstve. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení z 26. mája 2015, sp. zn. 3 Cdo 168/2014: "V konaní o dodatočnom prejednaní „novoobjaveného majetku“ nemá ísť ani o prehodnotenie skutkových alebo právnych záverov skoršieho konania o dedičstve, ani o nové, odlišné rozhodnutie o tom istom. Začatím konania o dodatočnom prejednaní dedičstva sa neobnovuje dedičská vec ako taká." Dodatočné konanie o dedičstve je namieste vtedy, keď v pôvodnom konaní o dedičstve nebol prejednaný celý majetok poručiteľa buď kvôli tomu, že sa o ňom nevedelo, alebo kvôli tomu, že bol sporný. Podľa § 198 ods. 1 CMP (v minulosti § 175k ods. 3 OSP), ak sú majetok alebo dlhy poručiteľa medzi účastníkmi sporné, súd sa v dedičskom konaní obmedzí len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistej hodnoty dedičstva na ne neprihliada. Podľa § 212 ods. 1 CMP (v minulosti § 175y ods. 1 OSP) nezariadenie sporného majetku alebo dlhov do dedičstva nebráni účastníkom, aby sa domáhali svojho práva žalobou. Práve na vyriešenie toho, čo patrí do dedičstva, slúži sporové konanie o určenie, či vec patrí alebo nepatrí do dedičstva. Táto žaloba nie je osobitným typom žaloby, ide o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP [resp. v minulosti podľa § 80 písm. c) OSP]. Ak sa konanie o dedičstve skončilo, na základe určenia súdu v sporovom konaní o tom, že tá-ktorá vec patrí do dedičstva, možno

začať dodatočné konanie o dedičstve. V tomto dodatočnom konaní o dedičstve sa vyrieši aj otázka vlastníckeho práva jednotlivých dedičov k majetku poručiteľa.

23/Podľa § 137 písm. c) OSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

24/Z Listu vlastníctva č. XXX pre kat. úz. L. J. XX.X.XXXX, tvoriaceho prílohu žaloby žalobcov (č.l. 15 spisu) je zrejmé, že pozemok parc. č. XXXX/XX o výmere 497 m², druh pozemku - orná pôda, nadobudli dedením (uznes. D 6503/93 Dnot 897/93, uznes. D 6504/93 Dnot 893/93) V. L., G.. XX.XX.XXXX, Q. B. L., G.. XX.XX.XXXX, každý v podiele 1, teda dedičia „prídelcov“.

25/Súd prvej inštancie teda nesprávne konštatoval, že sporná nehnuteľnosť (pozemok parc. č. XXXX/XX o výmere 497 m²) nebola v dedičskom konaní po poručiťoch prejednaná, a keďže v súčasnosti sú ako vlastníci spornej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností zapísaní žalovaní, na žalobcami požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Keďže sporná nehnuteľnosť už bola predmetom dedičského konania po B. L., G.. V. XX.X.XXXX, J.. V. XX.XX.XXXX, Q. po G.. M. L., P. I., G.. V. X.X.XXXX, J.. V. XX.X.XXXX, a na základe dedičského rozhodnutia bolo v prospech dedičov poručiťov („prídelcov“) zapísané (spolu)vlastnícke právo k uvedenej nehnuteľnosti na liste vlastníctva, odvolací súd dospel k celkom opačnému záveru, teda záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení, že sporná nehnuteľnosť v žalobcami konkretizovanom spoluvlastníckom podiele patrí do dedičstva po „prídelcoch“. Pokiaľ ide o žalobu dedičov, ktorou sa domáhajú určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po ich právnom predchodcovi, ich naliehavý právny záujem na takomto určení je daný len v prípade, ak vec ešte nebola ako dedičstvo prejednaná a stále môže (a má byť) ako dedičstvo po poručiťovi prejednaná. Keďže však nehnuteľnosť, ktorej určenia do dedičstva po „prídelcoch“ sa žalobcovia podanou žalobou domáhajú, predmetom dedičského konania po „prídelcoch“ už bola, nemajú žalobcovia na takomto určení naliehavý právny záujem.

26/Ohľadom pozemku parc. č. XXXX/XX o výmere 36 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, v kat. úz. L. sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov, nakoľko aktívna vecná legitímácia v prejednávanom spore patrí všetkým dedičom po poručiťoch - s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/94/2018 zo dňa 16.05.2019 a ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú dedičia oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne, pričom v žalobe o určenie, že právo patrí do dedičstva po poručiťoch, sú účastníkmi všetci dedičia. Keďže v konaní nebolo preukázané, že účastníkmi konania sú všetci dedičia poručiťov („prídelcov“), súd prvej inštancie žalobu v tejto časti z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie správne zamietol.

27/Odvolací súd len podotýka, že v súdnej veci predmetom konania bolo určenie, že vec patrí do dedičstva po „prídelcoch“, do okruhu strán sporu potom patrí aj K.N. G., Š. O. Q. K. L.. Hoci nedostatok účasti v konaní posledne menovaného zanikol, keď tento sa stal na základe uznesenia odvolacieho súdu z 12. septembra 2023 č.k. 5Co/136/2021-265, ktorým rozhodol o pokračovaní v konaní podľa § 63 ods. 2 CSP s dedičmi zomrelej strany - pôvodnej žalobkyne, riadnou stranou sporu, nedostatok účasti zostávajúcich v konaní pretrváva. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia v priebehu prvoinštančného konania kvalifikovaný návrh na pristúpenie ďalších subjektov do konania (§ 79 CSP) nepodali, v zmysle § 378 ods. 2 CSP na odvolacie konanie sa ustanovenie o pristúpení subjektov nepoužije.

28/Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v súdnej veci vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov potom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, z hľadiska jeho vecnej správnosti.

29/O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči aktuálnym žalobcom 2/ a 4/ ako odvolateľom.

30/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).